

Ann Zackrisson Allan. Mamma till ett yrväder.

Illustration Johanna Salenius Sandstrak.

Copyright Ann Allan. Tryckeri: Scandinavian Books.

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar med diagnoser som adhd, add och autismspektrumsyndrom har blivit ett laddat område som väcker starka känslor. Ju mindre man vet desto starkare åsikter finns det. Inte minst en del journalister gör anspråk på en kunskap som ibland når konspiratoriska drag. Ofta avfärdar man då diagnoserna som humbug. Att dessa diagnoser existerar är ett faktum som både Socialstyrelsen och Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, SBU, bejakar. Fortfarande råder osäkerhet hur diagnoserna ska behandlas vilket leder till såväl under- som överdiagnostisering. Därför är det välkommet när de som drabbas av denna diagnos får komma till tals, såväl den som är bärare av funktionsnedsättningen som anhöriga.

Ann Z Allan är musiker och skribent bosatt på Lidingö. Tillsammans med konstnären Johanna Salenius Sandstrak (gift med Pelle Sandstrak) har hon skrivit boken om sin son och den långa resan fram till dess att han i unga vuxenår fick diagnosen adhd. Ann Z Allan har tidigare skrivit i egenskap av dotter om sin egen mammas demenssjukdom. Här är hon själv mamman till en son med adhd. Det är en känslösam och stark berättelse om livet med adhd såväl hur sonens som mammans perspektiv. De starka känslorna och impulserna som inte går att kontrollera, sjukvården i allmänhet och psykiatri i synnerhet som inget förstår tills en läkare plötsligt ställer de rätta frågorna. Allt lidande som tar sin plats för att ingen inser vad det handlar om. Det är bra att ibland få byta perspektiven och uppleva diagnosen från dess bärare eller närståendes perspektiv. Johanna Salenius Sandstraks teckningar av ett ivrigt bi i olika positioner är underfundiga och varma.

Ändå är detta inte en bok som inte lever upp till ambitionen att förklara det viktiga kring neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Berättelsen är alltför emotionell, personlig och fragmentarisk för att hjälpa läsaren förstå vad det är att leva med adhd. Mer kunskap hade behövts bli presenterad i boken. Hela projektet känns lite för impulsartat och utan genomtänkt strategi. Därutöver väcks den mer etiska frågeställningen hos mig hur klokt det är att som förälder skriva om sitt barn, även om barnet som ung vuxen gett

sitt samtycke till det. Kanske är det som allra bäst när den som själv är drabbad får berätta sin historia.

Jakob Carlander